

Інструкція з охорони праці – нормативний акт підприємства, установи, організації незалежно від форм власності та видів їх діяльності, яка **містить обов’язкові для дотримання працівниками вимоги з охорони праці** при виконанні робіт певного виду або за певною професією на всіх робочих місцях, у виробничих приміщеннях, на території підприємства, будівельних майданчиках або в інших місцях, де за дорученням роботодавця чи уповноваженого ним органу виконуються ці роботи, трудові чи службові обов’язки.

Інструкції розробляються **на основі нормативно-правових актів з охорони праці**, технологічної документації підприємства з урахуванням умов виробництва та вимог безпеки, викладених в експлуатаційній та ремонтній документації підприємств, які виготовили устаткування, що використовується на цьому підприємстві.

Інструкції **затверджуються роботодавцем** і є обов’язковими для дотримання працівниками відповідних професій або виконавцями відповідних робіт на цьому підприємстві.

Інструкції мають відповідати законодавству про охорону праці.

Інструкції повинні містити тільки ті вимоги щодо охорони праці, дотримання яких самими працівниками є обов’язковим. Порушення працівником цих вимог розглядається роботодавцем як порушення нормативно-правових актів з охорони праці та актів з охорони праці, що діють у межах підприємства.

Роботодавець здійснює постійний контроль за дотриманням працівниками вимог інструкцій.

Зміст і побудова інструкцій – кожній інструкції присвоюються назва і скорочене позначення. У назві інструкції стисло вказується, для якої професії або виду робіт вона призначена (наприклад: «Інструкція з охорони праці для електрозварника», «Інструкція з охорони праці під час заготівлі кормів»). **В інструкціях зазначаються загальні положення** щодо охорони праці, організаційні та технічні вимоги безпеки, які визначаються на основі:

- законодавства України про працю та охорону праці, стандартів, правил, інших нормативних та організаційно-методичних документів з охорони праці;
- наявних і ймовірних небезпек, які потенційно можуть призвести до травмування, погіршення стану здоров’я чи смерті людини під час трудової діяльності, завдати шкоди майну або навколишньому середовищу;
- аналізу документів з охорони праці стосовно відповідного виробництва, професії (виду робіт);
- характеристики робіт, що виконуються працівником конкретної професії відповідно до її кваліфікаційної характеристики;
- вимог безпеки до технологічного процесу, виробничого устаткування, інструментів і пристроїв, що застосовуються під час виконання відповідних робіт, а також вимог безпеки, що містяться в експлуатаційній та ремонтній документації і в технологічному регламенті;

- виявлення небезпечних і шкідливих виробничих факторів, характерних для конкретної професії (конкретного виду робіт) як при нормальному проходженні технологічного процесу, так і при відхиленнях від оптимального режиму, визначення заходів та засобів захисту від них, вивчення конструктивних й експлуатаційних особливостей та ефективності використання цих засобів;
- аналізу обставин і причин найбільш ймовірних аварійних ситуацій, нещасних випадків і професійних захворювань, характерних для конкретної професії (конкретного виду робіт);
- вивчення успішного досвіду організації безпечної праці та виконання відповідних робіт, визначення найбезпечніших методів і прийомів їх виконання.
-

Вимоги інструкцій викладаються відповідно до послідовності технологічного процесу з урахуванням умов, у яких виконується конкретний вид робіт.

Інструкції мають складатися з таких розділів:

1. розділ «Загальні положення», що містить:

- відомості про сферу застосування інструкції;
- загальні відомості про об'єкт розробки (визначення робочого місця працівника конкретної професії (конкретного виду робіт) залежно від тривалості його перебування на цьому місці протягом робочої зміни (постійне чи непостійне));
- стислу характеристику технологічного процесу та обладнання, що застосовується на цьому робочому місці, цій виробничій ділянці, в цьому цеху;
- умови та порядок допуску працівників до самостійної роботи за професією або до виконання певного виду робіт (вимоги щодо віку, стажу роботи, статі, стану здоров'я, проходження медоглядів, професійної освіти та спеціального навчання з питань охорони праці, інструктажів, перевірки знань з питань охорони праці тощо);
- правила внутрішнього трудового розпорядку, що стосуються питань охорони праці для конкретного виду робіт або конкретної професії, а також відомості про специфічні особливості організації праці та технологічних процесів і трудові обов'язки працівників цієї професії (виконавців цього виду робіт);
- перелік і характеристику основних небезпечних та шкідливих виробничих факторів для цієї професії (цього виду робіт), особливості їх впливу на працівника;
- перелік видів спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, які мають видаватися працівникам конкретної професії (виконавцям конкретного виду робіт) згідно з чинними нормами, із зазначенням вимог до їх використання згідно із законодавством;

- санітарні норми і правила особистої гігієни, яких повинен дотримуватись працівник при виконанні роботи;

2. **розділ «Вимоги безпеки перед початком роботи», що містить:**

- порядок приймання зміни у разі безперервної роботи, в тому числі при порушенні режиму роботи виробничого устаткування або технологічного процесу;
- порядок підготовки робочого місця та засобів індивідуального захисту;
- порядок перевірки наявності та справності обладнання, інструментів, захисних пристроїв небезпечних зон машин і механізмів, пускових, запобіжних, гальмових та очисних пристроїв, систем блокування та сигналізації, вентиляції та освітлення, знаків безпеки, первинних засобів пожежогасіння, виявлення видимих пошкоджень захисного заземлення тощо;
- порядок перевірки наявності та стану вихідних матеріалів (сировини, заготовок, напівфабрикатів);
- порядок повідомлення роботодавця про виявлені несправності обладнання, пристроїв, пристосувань, інструментів, засобів захисту тощо;

3. **розділ «Вимоги безпеки під час роботи», що містить:**

- відомості щодо безпечної організації праці, про прийоми та методи безпечного виконання робіт, правила використання технологічного обладнання, пристроїв та інструментів, а також застереження про можливі небезпечні, неправильні методи та прийоми праці, які заборонено застосовувати;
- правила безпечного поводження з вихідними матеріалами (сировиною, заготовками, напівфабрикатами), готовою продукцією, допоміжними матеріалами та відходами виробництва, що становлять небезпеку для працівників;
- правила безпечної експлуатації транспортних і вантажопідіймальних засобів, механізмів, тари;
- вимоги безпеки під час вантажно-розвантажувальних робіт і транспортування вантажу;
- вимоги щодо порядку утримання робочого місця в безпечному стані;
- можливі небезпечні відхилення від нормального режиму роботи устаткування і технологічного регламенту та способи їх усунення;
- вимоги щодо використання засобів індивідуального та колективного захисту від шкідливих і небезпечних виробничих факторів;
- умови та фактори, за яких робота повинна бути припинена (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні тощо);
- вимоги щодо забезпечення пожежо- та вибухобезпеки;
- порядок повідомлення роботодавця про нещасні випадки чи раптові захворювання, факти порушення технологічного процесу, виявлені несправності обладнання, пристроїв, інструментів, засобів захисту та про

інші небезпечні і шкідливі виробничі фактори, що загрожують життю і здоров'ю працівників;

4. **розділ «Вимоги безпеки після закінчення роботи», що містить:**

- порядок безпечного вимикання, зупинення, розбирання, очищення і змащення обладнання, пристроїв, машин, механізмів та апаратури, а при безперервному процесі – порядок передавання їх черговій зміні;
- порядок здавання робочого місця;
- порядок прибирання відходів виробництва;
- санітарні норми та правила особистої гігієни, яких має дотримуватись працівник після закінчення роботи;
- порядок повідомлення роботодавця про всі недоліки, виявлені в процесі роботи;

5. **розділ «Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях», що містить:**

- відомості про ознаки можливих аварійних ситуацій, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо);
- відомості про засоби та дії, спрямовані на запобігання можливим аваріям;
- порядок дій, особисті обов'язки та правила поведінки працівника при виникненні аварії згідно з планом її ліквідації, в тому числі у разі її виникнення під час передавання-приймання зміни при безперервній роботі;
- порядок повідомлення роботодавця про аварії та ситуації, що можуть до них призвести;
- відомості про порядок застосування засобів протиаварійного захисту та сигналізації;
- порядок дій з надання домедичної допомоги потерпілим під час аварії.

За необхідності інструкції можуть містити й інші розділи. Для розміщення матеріалів, які доповнюють зміст інструкцій, ілюструють чи конкретизують окремі вимоги, може передбачатись розділ «Додатки», у якому може також наводитись перелік нормативно-правових актів та актів підприємства з охорони праці, на підставі яких розроблено інструкцію.

При викладенні тексту інструкції потрібно керуватися такими правилами: текст має бути стислим, зрозумілим, конкретним (без можливості різного тлумачення); у тексті не повинно бути посилань на нормативно-правові акти, вимоги яких враховуються при розробленні інструкції (за необхідності такі вимоги відтворюються дослівно); не допускається використання не властивих для нормативних актів слів, словосполучень і зворотів, характерних для розмовної мови, довільних скорочень слів, використання для позначення одного поняття різних термінів, а також іноземних слів чи термінів за наявності рівнозначних слів чи термінів в українській мові; допускається застосування лише загальноприйнятих скорочень та аббревіатур, а також заміна застосованих в інструкції словосполучень скороченням або аббревіатурою за умови повного відтворення цього словосполучення при першому згадуванні в тексті із зазначенням у

дужках відповідного скорочення чи аббревіатури; потрібно уникати викладення вимог у формі заборони, а за необхідності – давати пояснення, чим викликано заборону; не потрібно застосовувати слова «категорично», «особливо», «обов'язково», «суворо» тощо, оскільки всі вимоги інструкції є однаково обов'язковими; для наочності окремі вимоги можуть ілюструватись малюнками, схемами, кресленнями тощо; якщо безпека роботи обумовлена певними нормами (величини відстаней, напруги тощо), вони мають бути наведені в інструкції.

Загальне керівництво розробленням інструкцій покладається на роботодавця. Необхідні інструкції розробляються безпосередніми керівниками робіт, які є відповідальними за своєчасне їх виконання. Інструкція набирає чинності з дня її затвердження, якщо інше не передбачено наказом роботодавця. Інструкція вводиться в дію до впровадження нового технологічного процесу (початку виконання робіт), устаткування чи до початку роботи нового виробництва.

Видача примірників інструкцій керівникам структурних підрозділів підприємства проводиться службою охорони праці з реєстрацією в журналі обліку видачі інструкцій з охорони праці на підприємстві.

Практична робота №1

ТЕМА: Складання інструкцій з охорони праці

МЕТА: Закріпити теоретичні знання і сформулювати навички у розробці інструкцій з охорони праці. Розробити та оформити інструкцію з охорони праці на бланку-алгоритмі для конкретного технологічного процесу, робочого місця, виду роботи.

Матеріально-технічне оснащення робочого місця «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» від 29.01.1998р., типові інструкції з охорони праці.

Послідовність виконання роботи

1. Вивчити технологічний процес, робоче місце, вид роботи, виявити можливі небезпечні та шкідливі виробничі фактори визначити заходи захисту від них.
2. Визначити вимоги безпеки застосованого обладнання, пристроїв інструменту.
3. Підібрати матеріал для розробки інструкції.
4. Вивчити конструктивні особливості та ефективність засобів захисту, які можуть бути використані під час виконання відповідних робіт.
5. Визначити безпечні методи та прийоми робіт, їх послідовність, а також технічні та організаційні вимоги, які підлягають включенню до інструкції.
6. Приступити до розробки та оформлення інструкції на бланку алгоритмі.
7. Інструкції повинен бути присвоєний номер і назва. У назві треба вказати для якого технологічного процесу чи виду роботи вона призначена.
8. Інструкція повинна містити такі розділи:
 - Загальні положення
 - Вимоги безпеки перед початком роботи
 - Вимоги безпеки під час виконання роботи
 - Вимоги безпеки після закінчення роботи
 - Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях
9. Вимоги інструкції слід викладати відповідно до послідовності технологічного процесу з урахуванням умов, у яких виконується дана робота.
10. Зробити висновки.
11. Дати усно відповіді на контрольні запитання.

Після виконання роботи студент повинен:

Знати порядок розроблення, затвердження та перегляду інструкції з охорони праці.

Уміти розробляти і оформляти інструкції з охорони праці.

Домашнє завдання оформити звіт у робочому зошиті

(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 180
для газозварника**

(назва)

(місце видання)

Перша сторінка інструкції з охорони праці

Наказ _____

НАК Нафтогаз України

від 30. 07.2004

№180

(назва)

[illegible][illegible]

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the paper.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

(посада керівника підрозділу розробника)

(особистий підпис)

(прізвище ініціали)

Узгоджено:

Керівник (спеціаліст) служби

охорони праці підприємства

(особистий підпис)

(прізвище ініціали)

Юрконсультант

(особистий підпис)

(прізвище ініціали)

Керівник підрозділу

(особистий підпис)

(прізвище ініціали)

Головний спеціаліст

(особистий підпис)

(прізвище ініціали)

Форма журналу реєстрації інструкцій з охорони праці

№ п/п	Дата реєс трац ії	Найменування інструкції	Дата затве рдже ння інстр укції і введ ення її в дію	Код або номер інструкції	Плановий термін перегляду інструкції	Посада, прізвище, ініціали особи, яка проводила реєстрацію	Підпис особи, яка проводила реєстрацію
1	2	3	4	5	6	7	8

--	--	--	--	--	--	--	--

Форма журналу обліку видачі інструкцій з охорони праці

№ п/п	Д а т а в и д а ч і	Код або номер інструкції	Найменування інструкції	Підрозділ (служба), якому видана інструкція	К і л ь к і с т ь в и д а н и х п р и м і р н и к і в	Посада, прізвище, ініціали одержувача інструкції	Підпис одержувача інструкції
1	2	3	4	5	6	7	8

Висновки

(необхідність і важливість розробки інструкції з охорони праці, набуті навички та вміння, узагальнення знань)

Контрольні питання

1. Яке призначення мають інструкції з охорони праці?
2. Який нормативно-технічний документ регламентує розробку інструкцій з охорони праці?
3. Які матеріали можуть бути використані під час розробки інструкцій?
4. Яка структура і зміст інструкції з охорони праці?
5. Хто бере участь у розробці інструкцій з охорони праці і хто їх затверджує на підприємстві?
6. Коли переглядаються інструкції з охорони праці?

Інструкція з охорони праці для газозварника

Інструкція

з охорони праці № 180 для газозварника

1. Загальні положення

- 1.1. До виконання газозварювальних робіт допускаються особи не молодше 18 років, визнані придатними для цієї роботи медичною комісією, які пройшли спеціальне навчання безпечних методів і прийомів ведення робіт та мають кваліфікаційне посвідчення.
- 1.2. Газозварник, якого приймають на роботу, повинен пройти вступний інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, прийомів і способів надання долікарської допомоги потерпілим, бути ознайомлений під розпис з умовами праці, правилами та пільгами за роботу в шкідливих та небезпечних умовах праці.
- 1.3. До початку роботи безпосередньо на робочому місці газозварник повинен пройти первинний інструктаж з безпечних прийомів виконання робіт.

Про проведення вступного інструктажу та інструктажу на робочому місці робляться відповідні записи в Журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці і Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці.

При цьому обов'язкові підписи як того, кого інструктували, так і того, хто інструктував.

1.4. Газозварник, що приймається на роботу, після первинного інструктажу повинен протягом 2–15 змін (залежно від стажу, досвіду і характеру роботи) пройти стажування під керівництвом досвідченого, кваліфікованого газозварника, який призначається наказом (розпорядженням) по дорожній організації.

1.5. Повторний інструктаж з правил і прийомів безпечного ведення роботи газозварник повинен проходити:

- періодично, не рідше одного разу на квартал;
- при незадовільних знаннях з охорони праці не пізніше місячного строку;
- у зв'язку з допущеним випадком травматизму або порушенням вимог охорони праці, що не призвело до травми.

1.6. Газозварник повинен працювати у спецодязі, спецвзутті та інших засобах індивідуального захисту, передбачених Типовими галузевими нормами: костюмі бавовняному з вогнезахисним просоченням або костюмі для зварника, рукавицях брезентових, черевиках шкіряних з захисними носками, захисними окулярами закритого типу.

1.7. Газозварник повинен бути обережним біля тросів, ланцюгів, канатів.

1.8. Газозварник не повинен наступати на кришки люків та різні перекриття ям, канав і котлованів, щоб не упасти в них.

1.9. Газозварник повинен виконувати зварювальні роботи на висоті з риштувань та інших засобів підймання тільки після перевірки майстром їх міцності і стійкості, а також після вживання заходів, що попереджають спалахування настилів, падіння розплавленого металу.

1.10. Освітленість місця проведення зварювальних робіт повинна бути не менша за 50 лк.

1.11. Забороняється сумісна укладка зварювальних проводів і шлангів в загальні канали (короби). Відстань між ними повинна бути не менше .

1.12. Газозварник повинен забезпечуватися теплими підстілками з вогнетривких матеріалів для захисту від зіткнення з вологою холодною землею або металоконструкціями.

1.13. На кожному газозварювальному апараті повинні бути чітко позначені реєстраційний заводський номер, назва підприємства, яке випустило газозварювальний апарат, і дата щорічних перевірок.

1.14. Газозварник має право працювати тільки на газозварювальному апараті, закріпленому за ним.

Забороняється: передавати газозварювальний апарат, різак, пальники, редуктори, шланги іншим особам.

1.15. Забороняється при обслуговуванні газозварювального апарату користуватися сталним інструментом.

Відкривати барабани з карбідом кальцію газозварник повинен за допомогою спеціальних інструментів і пристроїв, що виключають можливість утворення іскор (бронзовим зубилом або спеціальним ножом).

1.16. Розкриті, але не повністю використані барабани з карбідом кальцію необхідно закривати кришками, що забезпечують герметичність.

1.17. Газові балони повинні мати сигнальне забарвлення з вказаним найменуванням газу, що їх заповнює.

1.18. Для освітлення робочого місця зварювальних робіт газозварник повинен користуватися переносним світильником напругою не вище 42 В, а всередині ємності, резервуара, вологих приміщень – 12 В.

1.19. Електричне освітлення робочих місць газозварника повинно бути вибухобезпечним.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Газозварник повинен перед початком роботи надіти спецодяг, спецвзуття і рукавиці, а перед початком зварювання – захисні окуляри.

2.2. Робоче місце необхідно звільнити від зайвих предметів і легкозаймистих матеріалів.

2.3. Перед початком роботи в резервуарах, колодязях повинен переконатися у відсутності в них шкідливих вибухонебезпечних газів і забезпечити відповідну їх обробку до початку зварювальних робіт.

2.4. Зварювання при ремонті резервуарів з-під пально-мастильних матеріалів газозварник повинен починати тільки після обробки їх 15–20%-ним розчином каустичної соди або продуванням сухою парою з наступною перевіркою вмісту небезпечних речовин у зазначених ємностях.

До початку газозварювальних робіт у приміщеннях газозварник повинен перевірити наявність і справність вентиляції.

2.5. Перед початком газового зварювання газозварник повинен перевірити:

- щільність і міцність приєднання газових шлангів до пальника (різака) та редукторів за допомогою спеціальних хомутів;
- наявність води у затворі (не нижче рівня контрольного крана) і щільність усіх з'єднань у затворі, а також щільність приєднання шланга до затвора;
- справність пальника (різака), редуктора і шлангів;
- справність манометрів на редукторах, наявність пломб.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. При встановленні переносного ацетиленового генератора необхідно стежити за тим, щоб він був встановлений у вертикальному положенні.

3.2. Газозварнику забороняється палити поблизу ацетиленового (гадозварювального) апарата або підходити до нього з вогнем.

3.3. Водяні затвори ацетиленових генераторів мають бути справні, міцно закріплені на корпусі генератора чітко у вертикальному положенні. Забороняється експлуатувати генератори без водяних затворів.

3.4. Забороняється встановлювати ацетиленові генератори і балони з газом в проходах, проїздах, на сходових площадках, а також у місцях скупчення людей і в неосвітлених місцях.

3.5. В робочих приміщеннях, де виконуються тимчасові роботи, допускається встановлення тільки одного переносного ацетиленового генератора продуктивністю не більше 3 м³/год., що обслуговується газозварником при додержанні таких умов:

- максимальне одночасне завантаження карбіду кальцію в завантажувальний пристрій не повинно перевищувати ;
- кількість пальників (різаків) на один апарат не повинна бути більше двох за умов встановлення постійного водяного затвора на кожний пост;
- сумарна потужність пальників (різаків) не повинна перевищувати газу на годину;
- приміщення повинно мати обсяг не менше і припливно-витяжну вентиляцію;
- генератор має бути встановлений від місця зварювання (різання) металу, а також від джерела відкритого вогню та нагрітих виробів не менше, ніж на ;
- на місці встановлення ацетиленового генератора повинні бути вивішені застережливі плакати: “Вогнебезпечно” або “Не палити”.

3.6 Забороняється чистити, розбирати і збирати ацетиленовий генератор у загальних приміщеннях майстерень. Цю роботу газозварник повинен виконувати у спеціальних приміщеннях або на відкритому повітрі.

3.7. Забороняється розміщувати переносні ацетиленові генератори і балони з газом в працюючих котельнях, кузнях і подібних приміщеннях, а також поблизу місць забору повітря вентилятором чи компресором. В разі потреби зварювання в таких приміщеннях можна виконувати, підводячи ацетилен гумовим шлангом від генератора чи балона, встановленого поза цим приміщенням.

3.8. Довжина шлангів для газового зварювання не повинна перевищувати . У монтажних умовах допускається збільшення довжини шлангів до .

Забороняється застосовувати шланги з дефектами, а також підмотувати їх ізоляційною стрічкою або іншими матеріалами. Мінімальна довжина стикованих шлангів повинна бути не менше .

Шланги на приєднаних ніпелях апаратури (пальники, різак, редуктори та ін.) необхідно закріплювати надійно. На ніпелі водяних затворів шланги необхідно надівати щільно, але не закріплювати.

Шланги необхідно застосовувати відповідно з їх призначенням. Забороняється:

–використовувати кисневі шланги для подачі ацетилену і навпаки;

–сплющувати, скручувати і перегинати шланги при їх укладанні, а також користуватись замасленими шлангами.

Шланги при газовому зварюванні необхідно підвішувати, щоб запобігти можливим пошкодженням. Забороняється розміщувати їх у проходах і проїздах, а також ближче від вогню та електропроводу.

3.9. При експлуатації переносних генераторів на відкритому повітрі або в неопалюваних приміщеннях при температурі нижче 0°C необхідно вживати заходів, які запобігають їх замерзанню.

В разі замерзання води в генераторі, водяному затворі чи шлангу необхідно відігріти їх у теплому приміщенні на відстані не менше, ніж від джерел вогню, іскор тощо або гарячою водою (парою).

3.10. Після зняття ковпака з газових балонів газозварник повинен перевірити:

–справність різьбового з'єднання штуцера і вентиля;

–наявність і справність ущільнювальної шкіряної прокладки в гнізді приєднувального штуцера ацетиленового балона.

Забороняється знімати ковпак з балона за допомогою зубила та молотка або інших засобів, які можуть викликати іскру. Якщо ковпак не відгвинчується, газозварник повинен повідомити про це майстра, щоб повернути балон заводу-виготовлювачу.

3.11. Забороняється:

–забруднення кисневих балонів маслом;

–торкатись їх забрудненими маслом руками, бо навіть незначна кількість масла (жиру) у сполучі з киснем може викликати вибух.

3.12. Газозварник повинен при приєднанні редуктора до кисневого балона оглянути вхідний штуцер і накидну гайку редуктора, переконатись у справності нарізки гайки, у відсутності слідів масла та жирів, а також у наявності і справності ущільнювальної фібрової прокладки і фільтра на вхідному штуцері редуктора.

3.13. Для продування штуцера балона газозварник повинен плавно на короткий час відкрити вентиль на чверть або половину оберту для видалення сторонніх частинок. Відкриваючи вентиль, необхідно стояти осторонь струменя газу.

3.14. Забороняється користуватись редуктором з несправною нарізкою в накидній гайці, несправними манометрами, манометрами з простроченими строками випробування їх.

3.15. Для відкривання вентилів ацетиленового балона і для укріплення на ньому редуктора газозварник повинен мати спеціальний торцевий ключ.

3.16. Забороняється загрузати карбід кальцію меншої грануляції, ніж зазначено в паспорті генератора. Перед завантаженням необхідно відсіяти карбідний пил.

Карбід кальцію необхідно загрузати тільки в корзину. Забороняється загрузати карбід кальцію безпосередньо в реторту.

3.17. При живленні газозварювальних постів ацетиленом і киснем від балонів необхідно встановлювати балони вертикально у спеціальних стояках, міцно прикріплювати їх хомутами або ланцюгами і оберігати від ударів та падіння.

Балони необхідно встановлювати на відстані не менше 1м від приладів опалення і від нагрівальних печей та інших джерел тепла.

На ділянці і в майстерні, де проводиться газополум'яна обробка, забороняється мати більше одного запасного наповненого балона на кожний пост.

3.18. Відстань між кисневим балоном і газогенератором повинна бути не менша за .

3.19. Перед запалюванням пальника (різака) слід продути шланги, щоб видалити повітря робочими газами: кисневі – киснем, ацетиленові – ацетиленом.

3.20. Про всі помічені несправності на робочому місці необхідно негайно доповісти майстру і без його вказівки до роботи не приступати.

3.21. При запалюванні ручного пальника або різака спочатку необхідно трохи відкрити вентиль кисню, потім відкрити вентиль ацетилену і тільки після короточасного продування шлангів запалити пальну суміш газів. При гасінні – навпаки: спочатку закрити вентиль ацетилену, потім – вентиль кисню.

3.22. Забороняється змащувати мастилом редуктор, пальник, різак і братися за них руками в мастилі, а також зберігати біля них замащені обтиральні матеріали.

3.23. Забороняється витрачати ацетилен з генераторів до повного зниження і загасання полум'я пальника (різака), щоб уникнути підсмоктування повітря та виникнення зворотного удару.

3.24. При зворотному ударі полум'я треба негайно закрити вентиля на пальнику (різаку), на балонах і водяному затворі та охолодити пальник.

При перегріві пальника (різака) необхідно припинити роботу, а пальник (різак) погасити і охолодити до повного остигання. Для охолодження пальника необхідно мати посуд з чистою холодною водою без слідів мастила.

Під час перерв у роботі для підвішування погашених пальників необхідно користуватися стояком з гаком або вилкою.

3.25. При експлуатації ацетиленових апаратів забороняється:

- загружати карбід кальцію в мокрі ящики;
- підвищувати тиск в ацетиленовому генераторі вище зазначеного в паспорті;
- відключати автоматичний регулятор, якщо він є;
- працювати саморобними або несправними завантажувальними пристроями.

3.26. При роботі генератора необхідно стежити за тим, щоб не було витікання газу з кранів, пробок та інших з'єднань. Герметичність перевіряється по шкалі манометра, а місця витоку газу визначають тільки за допомогою мильного розчину. Забороняється застосовувати вогонь для перевірки герметичності.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Закрити газові вентиля.

4.2. Від'єднати шланги від пальника балону та газогенератора.

4.3. Випустити залишки ацетилену в атмосферу, злити воду з бака, очистити генератор від пилу або ретельно його промити перед розвантаженням генератора.

4.4. Закрити балон з киснем. Надіти на балон запобіжний ковпак.

4.5. Прибрати робоче місце, привести його до ладу.

- 4.6. Про всі помічені під час роботи недоліки повідомити керівника робіт.
- 4.7. Обстежити після зварювальних робіт всі місця, куди можуть долетіти розжарені частини металу, іскри можуть викликати тління ганчір'я, ізоляції, пожежу.
- 4.8. Зняти спецодяг, скласти його в спеціально відведену шафу.
- 4.9. Вимити обличчя і руки водою з милом, при необхідності прийняти душ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. У разі виникнення пожежі слід негайно вивести людей з місця проведення робіт на безпечну відстань, викликати пожежну охорону за телефоном 01, прийняти заходи по гасінню з допомогою вогнегасників, піску та інших існуючих засобів.
- 5.2. Якщо горить ацетиленовий шланг, необхідно перегнути шланг і після цього перекрити крани водяного затвору.
- 5.3. Якщо горить кисневий шланг, загасити пальник та перекрити кисневий вентиль і редуктор.
- 5.4. Перевірити герметичність тимчасових заглушок та ліквідувати нещільності.
- 5.5. У разі зворотному ударі необхідно перегнути шланг і припинити подачу газу, поки полум'я не затухне.